

สำนักภาษาต่างประเทศ

งานแปลข่าวรอบโลก			
ประเทศ	สาธารณรัฐปารากวัย	หมวด	สังคม
ข่าวประจำวัน	๒๕ มกราคม ๒๕๖๔		
หัวข้อข่าว	องค์การสหประชาชาติเปลี่ยนหลักเกณฑ์เรื่องกัญชาส่งผลดีต่อประเทศผู้ผลิตดั้งเดิม		

การครอบครองกัญชาเพื่อการรักษาได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการจากองค์การสหประชาชาติซึ่งเป็นการเปิดประตูใหม่ในด้านกฎหมาย วิทยาศาสตร์ และอุตสาหกรรม โดยเฉพาะในปารากวัยและเม็กซิโก อย่างไรก็ตาม การใช้กัญชา “ไม่ใช่เพื่อการแพทย์” หรือใช้เพื่อสันตนาการ ยังเป็นเรื่องผิดกฎหมาย

ภายหลังจากที่กัญชาไม่เป็นที่ยอมรับมาเป็นเวลา ๖๐ ปี ได้มีการทบทวนทางวิทยาศาสตร์โดยองค์การสหประชาชาติอีก ๓ ปี และการอภิปรายทางการทูตอีก ๒ ปี ในที่สุดเมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๓ องค์การสหประชาชาติได้ยอมรับการครอบครองกัญชาและยาเสพติดเพื่อการรักษาและให้ถอนออกจากตารางที่ ๔ ของอนุสัญญาเดี่ยวว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ค.ศ. ๑๙๖๑ ซึ่งเป็นความตกลงที่ว่าด้วยสารอันตราย โดยมติขององค์การสหประชาชาตินับเป็นโอกาสสำคัญที่จะผลักดันให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในด้านกฎหมาย วิทยาศาสตร์ และอุตสาหกรรม สำหรับผู้ผลิตรายใหญ่ของภูมิภาคอเมริกาอย่างเม็กซิโกและปารากวัย

นายเคนซี ริบูลเท-ชาแมลี นักวิจัยด้านยาเสพติดได้แสดงความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ขององค์กร FAAT think & do tank เมื่อวันที่มีการลงมติว่า “เป็นข่าวดียิ่งสำหรับผู้ป่วยนับล้านคนทั่วโลกและเป็นประวัติศาสตร์แห่งชัยชนะทางรัฐศาสตร์”

นายชาแมลี ยังกล่าวว่า หลักการที่องค์การสหประชาชาติเคยยึดมั่นว่า กัญชาเป็น “สิ่งที่หลงเหลือของกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับยาเสพติดร้ายแรงที่สุดซึ่งเป็นมรดกทางศีลธรรมของทศวรรษที่ ๕๐” ซึ่งสัมพันธ์ “กับความรุนแรง การไม่ยอมรับต่อความแตกต่าง การขาดความเคารพต่อชนพื้นเมืองและวัฒนธรรมที่เป็นผลพวงจากยุคอาณานิคม” ทั้งนี้ กฎเกณฑ์ยังเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งกว่าเมื่อพิจารณาว่ากัญชายังถูกรวมอยู่ในตารางที่ ๔ “โดยไม่พิจารณาถึงการประเมินผลทางวิทยาศาสตร์แต่อย่างใด”

ทั้งนี้ ก่อนการลงมติของคณะกรรมการยาเสพติด (Commission on Narcotic Drugs: CND) แห่งสหประชาชาติในเรื่องกัญชาดังกล่าวได้มีการอภิปรายกันอย่างดุเดือด โดยสมาชิก ๒๗ ประเทศลงมติเห็นชอบให้ถอนกัญชาออกจากตารางเดียวกับเฮโรอีน ขณะที่อีก ๒๕ ประเทศลงมติไม่เห็นชอบอันได้แก่ บราซิล คิวบา รัสเซีย และจีน อย่างไรก็ตาม แม้จะมีมติให้ถอนกัญชาออกจากบัญชี แต่องค์การสหประชาชาติยังคงให้การใช้กัญชา “ไม่ใช่เพื่อการแพทย์” หรือเพื่อสันตนาการ เป็นเรื่องผิดกฎหมาย

นายชาแมลี ยังกล่าวเพิ่มเติมอีกว่า “การตัดสินใจเช่นนี้เท่ากับว่าองค์การสหประชาชาติไม่ปฏิเสธกัญชาในฐานะที่เป็นพืชเพื่อการรักษาที่เก่าแก่มากที่สุดชนิดหนึ่งที่มนุษยชาติเพาะปลูกเป็นเวลาถึง ๖๐ ปีเท่าที่มีการบันทึกไว้”

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจมีผลเพียงเล็กน้อยสำหรับประเทศกว่า ๕๐ ประเทศที่ใช้กัญชาทางการแพทย์มาเป็นเวลามากกว่า ๑๐ หรือ ๒๐ ปี นอกจากนั้น แคนาดา อูรุกวัย และ ๑๕ มลรัฐของสหรัฐอเมริกา ยังให้การใช้กัญชาเพื่อสันตนาการเป็นเรื่องถูกกฎหมาย แต่สำหรับประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ของภูมิภาคอเมริกาอย่างเม็กซิโกและปารากวัยอาจถือเป็นข้อโต้แย้งชี้ขาด เนื่องจากมีการอภิปรายด้านกฎหมายในประเด็นดังกล่าว

จากข้อมูลในรายงานยาเสพติดโลกขององค์การสหประชาชาติระบุว่า เม็กซิโกเป็นประเทศผู้ผลิต มารีฮัวนา^๒ที่สำคัญในภูมิภาคอเมริกาเหนือ โดยร้อยละ ๕๐-๘๐ ของกัญชาที่ขายอย่างผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกานั้น มาจากเม็กซิโก ขณะที่จาเมกาเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ในอเมริกากลางและแคริบเบียน ส่วนปารากวัยเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ ในอเมริกาใต้และยังเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ในบราซิลโดยร้อยละ ๘๐ ของมารีฮัวนาที่บริโภคในบราซิลมาจากปารากวัย และอีกร้อยละ ๒๐ ส่งไปยังอาร์เจนตินา โบลิเวีย ชิลี และอุรุกวัย

ทั้งนี้ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓ วุฒิสภาม็กซิโกได้มีมติเห็นชอบด้วยเสียงข้างมากผ่านกฎหมาย ที่อนุญาตให้ใช้มารีฮัวนาเพื่อสันตนาการ ใช้ทางการแพทย์ ใช้ในทางวิทยาศาสตร์ และใช้ในอุตสาหกรรม แต่ยังคง ผ่านความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร นอกจากนี้ กัญชายังคงเป็นพืชที่อยู่ในรายการของสารต้องห้ามในกฎหมาย ด้านสุขภาพ ซึ่งเป็นสิ่งที่ตรงข้ามกับกฎหมายระหว่างประเทศ

ขณะที่ประเทศอื่น เช่น สเปน สามารถซื้อดอกกัญชาทางอินเทอร์เน็ตหรือตามซุ้มขายของ สามารถผลิต กัญชงในระดับอุตสาหกรรม และสามารถผลิตยาที่สกัดจากต้นกัญชาได้ สำหรับปารากวัยมีกฎหมายที่กำหนดโทษ จำคุกถึง ๒๐ ปีหากครอบครอง ปลูก หรือบริโภคกัญชา ด้วยเหตุนี้ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะเป็นก้าวที่สำคัญ สำหรับประเทศที่ยังมีนโยบายยาเสพติดแบบอนุรักษ์นิยม เพราะจะส่งผลในหลายระดับ ได้แก่ กฎหมาย การเมือง สังคม การเกษตร วิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรม และเศรษฐกิจ

ก้าวสำคัญสำหรับการค้นคว้าวิจัย

นางลีเซท เฮเซลโดน นักวิทยาศาสตร์และนักวิจัยชาวปารากวัยได้กล่าวต่อผู้สื่อข่าวว่า “เป็นก้าวสำคัญสำหรับ วงการวิจัยและอาจเป็นประโยชน์ต่อการรับรองผลประโยชน์ในสภาผู้แทนราษฎร”

นางเฮเซลโดนเป็นผู้เขียนร่างกฎหมายฉบับแรกให้ปลูกกัญชาเพื่อใช้เองของปารากวัย และยังได้เขียน ถ้อยคำในกฎหมายฉบับปี ๒๕๖๐ ซึ่งทำให้ปารากวัยเป็นประเทศเดียวในโลกที่รัฐจัดหาน้ำมันกัญชาให้แก่ผู้ป่วย ที่มีความจำเป็นต้องใช้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แม้ว่าปัจจุบันจะยังไม่เกิดขึ้นจริงก็ตาม

นางเฮเซลโดนซึ่งเป็นผู้ร่วมก่อตั้งศูนย์ติดตามกัญชาแห่งปารากวัย และ มหาวิทยาลัยปีลาร์ (ปารากวัย) มั่นใจว่า การตัดสินใจขององค์การสหประชาชาติจะช่วย “สร้างความเข้าใจแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่ากัญชาไม่ใช่ ยาเสพติดอันตรายตามที่สมาชิกฯ สนับสนุนในการประชุมครั้งล่าสุดของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน” และยัง กล่าวอย่างมีอารมณ์ว่า “สมาชิกฯ มองว่า กัญชาเป็นยาเสพติดอันตรายโดยไม่มีศักยภาพทางการแพทย์ใด ๆ คุณคิดดู สิ พวกเขายังมีความคิดเช่นนี้อยู่!”

จากข้อมูลของศูนย์เฝ้าระวังยาเสพติดและติดยาของสหภาพยุโรป (The European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction -EMCDDA) ระบุว่า มารีฮัวนาถูกใช้ในระบบสาธารณสุขในสหรัฐอเมริกา (๒๕๓๙) แคนาดา (๒๕๔๒) อีสราเอล (๒๕๔๔) เนเธอร์แลนด์ (๒๕๔๖) สวิตเซอร์แลนด์ (๒๕๕๔) สาธารณรัฐเช็ก (๒๕๕๖) ออสเตรเลีย (๒๕๕๙) เยอรมนี (๒๕๖๐) และส่วนใหญ่ของสหภาพยุโรป เพื่อรักษาผู้ป่วยโรคลมชักที่ไม่ตอบสนองยา (Drug-resistant epilepsy) โรคไฟโบรมัยอัลเจีย (Fibromyalgia) โรคปวดข้อ (Arthritis) โรคหอบหืด (Asthma) และต้อหิน (Glaucoma) และใช้บรรเทาผลข้างเคียงจากการรักษาด้วยเคมีบำบัด ผู้ป่วยโรคออทิสซึม และโรควิตกกังวล

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ จาเมกาอนุญาตให้ประชาชนปลูกกัญชาเพื่อใช้เอง พวกเขาปลูกกัญชาจำนวน ๕๐ กรัม และการใช้ในกลุ่มผู้นับถือราสตาฟารี (Rastafari) ส่วนชิลีไม่มีบทลงโทษทางกฎหมายสำหรับการปลูกกัญชาเพื่อใช้เอง มาตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ สำหรับบราซิลโดยสำนักงานควบคุม (Agencia Nacional de Vigilancia Sanitaria: ANVISA)

^๒ คือ ส่วนดอกที่แห้งแล้วของกัญชาสายพันธุ์ชาติวา มักนำมาใช้สูบหรือขงตีแบบชา หากขายหรือบริโภคเพื่อวัตถุประสงค์ทางการแพทย์มักผสมในอาหาร เช่น บรวานี คูกี้ และลูกอม นอกจากนี้ ยังมีแบบโอรเซเหยซึ่งมีการใช้เพื่อบริโภคในรูปแบบนี้เพิ่มขึ้น มารีฮัวนาเข้มข้นยังรวมถึงแบบไร้เมล็ด (sinsemilla) และแบบสกัดเป็นยาง ที่มา <https://www.drugabuse.gov/publications/research-reports/marijuana/what-marijuana>

ยุติการพิจารณากัญชาในฐานะที่เป็นยาเสพติดตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ แม้ว่าปัจจุบันยังคงห้ามการใช้กัญชาอยู่ก็ตาม อารเจนตินาออกกฎหมายให้ประชาชนสามารถปลูกกัญชาเพื่อใช้เองในปี ๒๕๖๓ และมีรัฐวิสาหกิจผลิตน้ำมันกัญชา ขณะที่ปารากวัยยังถือเป็นความผิดสำหรับผู้ปลูกกัญชาโดยลงโทษจำคุก ๒๐ ปี

นางซินเธีย ฟารินา ประธานองค์กรไม่แสวงผลกำไรชื่อ มามา กุลติบา (Mamá Cultiva) ซึ่งผลักดันเรื่องการใช้กัญชาทางการแพทย์ในปารากวัยและทั้งภูมิภาคลาตินอเมริกาได้กล่าวว่า “ปารากวัยยังถือว่ากัญชาเป็นสิ่งผิดกฎหมาย” มีการวิพากษ์วิจารณ์กรณีที่ไม่อนุญาตให้ปลูกกัญชาในบ้าน ซึ่งสามารถแก้ปัญหาหาคายาแพงได้ นอกจากนี้ องค์กรนี้ยังผลักดันให้รัฐบาลปารากวัยจัดหาน้ำมันกัญชาใช้ทางการแพทย์ให้แก่ผู้ที่มีความจำเป็นต้องใช้ แต่กฎหมายดังกล่าวไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ให้สิทธิปลูกกัญชาในบ้าน เสมือนการปลูกสมุนไพรอย่างสะระแหน่ อีหฺรุด (Rue) หรือเสจ (Sage)

ขณะที่เกือบทั้งภูมิภาคอเมริกามีความคืบหน้าในการออกกฎหมายเกี่ยวกับการปลูกกัญชา แต่ปารากวัยยังคงห้ามการปลูกและห้ามการเข้าถึงแม้บุคคลที่ต้องการใช้กัญชาเพื่อดำรงชีวิต เช่น เวโรนิกา เมื่อมีอายุเพียง ๖ เดือน เธอต้องเจ็บปวดจากโรคลมชัก ทำให้ต้องเข้ารักษาในโรงพยาบาลถึง ๘๐ ครั้ง โดย ๒ ครั้งต้องเข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยวิกฤต และแพทย์ต้องใช้เครื่องช่วยหายใจเพื่อช่วยชีวิต ๑ ครั้ง

อาการชักของเวโรนิกาไม่ตอบสนองต่อยาทุกชนิด นอกจากนั้นยังเกิดอาการลมชักชนิดเหม่อ ไม่พูด และทำให้เด็กมีน้ำหนักตัวน้อยกว่าปกติ เวโรนิกาไม่สามารถเดินหรือหยิบจับสิ่งของได้โดยลำพัง เมื่อเวโรนิกามีอายุ ๕ ขวบ บิดามารดาจึงได้ขอความช่วยเหลือจาก มามา กุลติบา และนับแต่นั้นเวโรนิกาจึงได้รับน้ำมันกัญชาวันละ ๒ ครั้ง ครั้งละ ๓ หยด ปัจจุบันนี้เวโรนิกามีอายุ ๙ ขวบ สามารถพูดและไปโรงเรียนได้ โดยเกิดอาการชักทุก ๑๕ วัน แต่ลดลงเหลือเพียงครั้งละ ๔-๕ วินาที และเกิดขึ้นเฉพาะตอนหลับเท่านั้น

แม่ของเวโรนิกาได้กล่าวว่า “หายไม่ทันรู้ตัวเลย” เนื่องจาก เป็นเวลา ๓ ปีแล้วที่ไม่ต้องไปโรงพยาบาล โดยก่อนทดลองรับน้ำมันกัญชา ครอบครัวต้องเสียค่ายาและค่ารักษาพยาบาลอย่างน้อยเดือนละ ๕๐๐ ยูโร

นอกจากนั้น ยังมีกรณีของเอ็ดการ์ มาร์ตีเนซ ซาโกมัน ถูกตัดสินจำคุก ๕ ปีจากความผิดฐานผลิตน้ำมันกัญชาเพื่อใช้ทางการแพทย์ ซึ่งเขาถูกตัดสินในช่วงเวลาเดียวกับที่รัฐบาลออกใบอนุญาตให้บริษัท Lasca-Scavone นำเข้าน้ำมันกัญชาเป็นครั้งแรก โดยขายขวดละ ๑.๘ ล้านเหรียญกวารานีปารากวัย หรือราว ๓๐๐ เหรียญสหรัฐฯ จากนั้น บริษัท Lasca-Scavone ได้เริ่มผลิตเองและขายราคาขวดละ ๖๒๔,๗๕๐ เหรียญกวารานีปารากวัย มีน้ำมันกัญชาปริมาณ ๕๐ มิลลิลิตร ใช้ได้ประมาณ ๒ สัปดาห์ ราคาดังกล่าวคิดเป็น ๑ ใน ๓ ของเงินเดือนขั้นต่ำที่ผู้ใช้แรงงาน ๗ ใน ๑๐ คนของประเทศได้รับ ด้วยเหตุนี้ คนหลายพันคนจึงอยู่ในภาวะอารยะขัดขืนเพื่อเอาชีวิตรอด โดยสถานการณ์ดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในเม็กซิโกด้วย

นายฆวน การ์โลส กาเบซุโด นายความและเจ้าของบริษัทชาวปารากวัย เป็นผู้ผลิตมารีฮัวนาขนาดใหญ่มาเป็นเวลา ๓ ปีเพื่อมอบให้แก่ผู้ป่วยที่ต้องการได้ เขารายงานตัวต่ออัยการเองโดยมิได้มีหมายจับเพื่อเป็นแบบอย่างให้แก่สังคมและเพื่อให้เกิดผู้ผลิตมารีฮัวนาเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ความตั้งใจของนายกาเบซุโด้นั้นต้องการผลักดันให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในนโยบายด้านอาชญากรรม โดยนายกาเบซุโด้ได้กล่าวว่า “เราไม่ได้เป็นอาชญากร ดังนั้น ไม่ควรมองมารีฮัวนาในฐานะที่เป็นยาเสพติดอันตรายเท่านั้น อีกทั้งนักโทษที่ถูกจับเพราะมารีฮัวนาควรได้รับความเป็นธรรม”

นายกาเบซุโด้ยังได้สร้างตราสินค้าและจัดตั้งสหกรณ์ขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการผูกขาดในปารากวัย ก่อนจะมีการจัดทำหลักเกณฑ์การปลูกกัญชา นายกาเบซุโด้กล่าวว่า “ในปารากวัยมี ๔๐๐,๐๐๐ ครอบครัวที่ประสบกับความยากจนแร้นแค้น (Extreme Poverty) แต่คนเหล่านี้มีที่ดินประมาณ ๓ เฮกตาร์ (เท่ากับ ๑๘.๗๕ ไร่) ซึ่งสามารถปลูกมารีฮัวนาโดยถูกกฎหมายและหาเงินเลี้ยงดูครอบครัวอย่างมีศักดิ์ศรี รัฐมีรายได้จากภาษี และยังเป็น การต่อสู้กับการปลูกข้าวเหลืองเป็นพืชเชิงเดี่ยว รวมทั้งต่อสู้กับการขยายตัวของการค้ายาเสพติดอย่างผิดกฎหมายด้วย”

ในสหรัฐอเมริกา อุตสาหกรรมกัญชาคาดไว้ว่าจะทำรายได้ ๑๙,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือเท่ากับ ๑๖,๐๐๐ ยูโร ในปี ๒๕๖๓ และ ๔๕,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (๓๗,๐๐๐ ล้านยูโร) ในปี ๒๕๖๘ โดยในปี ๒๕๖๑ รัฐบาลมีรายได้ภาษีจากอุตสาหกรรมนี้ถึง ๑,๐๔๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (๘๖๑ ล้านยูโร) ทั้งนี้ จากข้อมูลขององค์การสหประชาชาติระบุว่า ประชากรราว ๑๔๗ ล้านคนทั่วโลก หรือคิดเป็นร้อยละ ๒.๕ ยอมรับว่าบริโภคกัญชา ซึ่งข้อมูลดังกล่าวน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการยกเลิกกฎหมายห้ามของกัญชา

ที่มาของข่าว :	https://elpais.com/planeta-futuro/2021-01-24/el-cambio-de-criterio-de-la-onu-sobre-la-marihuana-alienta-a-los-paises-productores-tradicionales.html
วันที่พิมพ์ :	๒๕ มกราคม ๒๕๖๔

<p>ขั้นตอนการดำเนินการ / หลักวิชาการ :</p> <ol style="list-style-type: none"> คัดเลือกข่าวที่น่าสนใจและทันสมัยจากแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือได้ของสเปนและประเทศที่ใช้ภาษาสเปน อาทิ La Vanguardia, El País, ABC และ El Mundo ค้นหาข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องที่จะแปลจากแหล่งข้อมูลภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ โดยการค้นหาจากระบบสืบค้นอิเล็กทรอนิกส์ และจำกัดการค้นหาเฉพาะเว็บไซต์ที่ลงท้ายด้วย .go.th, .org, .edu เป็นต้น แปลข่าวจากภาษาสเปนเป็นภาษาไทย โดยใช้เครื่องมือช่วยแปล เช่น พจนานุกรมทั้งแบบเล่ม และแบบออนไลน์ คลังคำศัพท์ของสำนักภาษาต่างประเทศ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักวิเทศสัมพันธ์ในกลุ่มงานเดียวกันเฉพาะจุดที่ยากต่อการแปล การทับศัพท์ภาษาสเปนยึดตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา ตามประกาศ ณ วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๑

ผู้ปฏิบัติงาน	นางสาวฤทัยชนก เมืองรัตน์	นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ
กลุ่มงาน	ภาษาสเปน เยอรมันและอาหรับ	ลำดับที่/ปีงบประมาณ
		๖/๖๔
ผู้ทาน	นางสาวจิรกาญจน์ สงวนพวง นางสาวศิรสา ชลายนานนท์	ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานภาษาสเปน เยอรมันและอาหรับ นักวิเทศสัมพันธ์เชี่ยวชาญ
ผู้ตรวจ	นางสาวกฤษณี มาศรีจันทร์	ผู้อำนวยการสำนักภาษาต่างประเทศ

El cambio de criterio de la ONU sobre la marihuana alienta a los países productores tradicionales

El reconocimiento oficial de las propiedades terapéuticas del cannabis abre nuevos caminos jurídicos, científicos e industriales en Paraguay y México, principalmente. Se sigue considerando ilegal su uso “no medicinal” o recreativo

SANTI CARNERI

ASUNCIÓN, PARAGUAY - [25 ENE 2021 - 00:10 CET](#)

Después de 60 años de rechazo, tres años de revisión científica por parte de la Organización Mundial de la Salud (OMS) y dos años de discusiones diplomáticas, el 2 de diciembre de 2020, la ONU [reconoció las propiedades terapéuticas del cannabis](#) y su resina al retirarlas de la lista IV de [la Convención sobre drogas de 1961](#), un espacio reservado para las sustancias más perjudiciales. Para los mayores productores de América, como México y Paraguay, esto puede suponer una oportunidad gigante para impulsar cambios a nivel jurídico, científico e industrial.

“Son noticias fenomenales para millones de pacientes en todo el mundo y una victoria histórica de la ciencia sobre la política”, dijo Kenzi Riboulet-Zemouli, investigador especializado en el tema en un comunicado publicado en la web de su organización (FAAAT think & do tank) el día de la votación.

La doctrina que la ONU mantenía para el cannabis era “una reliquia de las leyes internacionales sobre drogas más extremas heredadas de la moral de la década de 1950”, destacó el experto. Estaba relacionada “con el racismo, la intolerancia, la falta de respeto por los pueblos indígenas y las culturas que fueron el sello distintivo de la época colonial”, [añadió Zemouli](#). La medida es aún más importante si se tiene en cuenta que el cannabis se incluyó en la Lista IV “sin haber estado sujeto a ninguna evaluación científica”, expresó.

Fue una votación muy reñida, 27 países de la Comisión de Estupefacientes de la ONU votaron a favor de retirar la marihuana de la lista en la que figuraba junto a la heroína, pero 25 estuvieron en contra, entre ellos Brasil, Cuba, Rusia y China. A pesar de la retirada de la lista, la ONU [sigue considerando ilegal su uso “no medicinal” o recreativo](#).

“Con esta decisión, la ONU cierra una negación de 60 años de lo que se ha documentado como una de las plantas medicinales más antiguas que la humanidad ha domesticado”, expresó desde Barcelona el investigador franco-argelino el día de la votación.

Puede que este cambio se note poco en [los más de 50 países](#) que hace una o dos décadas han adoptado programas de cannabis medicinal. Además, Canadá, Uruguay y 15 Estados de Estados Unidos han legalizado su uso recreativo. Pero para dos de los mayores productores de América –México y Paraguay– puede suponer un argumento definitivo, ya que se encuentran en pleno debate legislativo sobre el tema.

México es el principal productor de marihuana de América del Norte, entre el 50% y el 80% del cannabis que se vende de contrabando en EE UU proviene de allí. Jamaica juega un papel similar en Centroamérica y el Caribe, y Paraguay en América del Sur, siendo el principal proveedor de cannabis de Brasil; donde el 80% de la marihuana que se consume es paraguaya. El resto va hacia Argentina, Bolivia, Chile y Uruguay, [según el Informe Mundial sobre Drogas de la ONU](#).

En noviembre de 2020 el Senado mexicano aprobó una ley por amplia mayoría que permite el uso recreativo, médico, científico e industrial de la marihuana, pero aún debe ser refrendada por la Cámara de Diputados, y la planta sigue figurando en la [lista de sustancias prohibidas de la Ley General de Salud](#). Algo que ahora es contrario a la legislación internacional.

Mientras que, por ejemplo, [en España se pueden comprar flores de cannabis por Internet](#) o hasta en el estanco, se produce cáñamo a nivel industrial y se hacen medicamentos con derivados de la planta, en Paraguay, la ley impone hasta 20 años de cárcel por posesión, cultivo o consumo. Por eso para los países donde aún existen políticas de drogas conservadoras supone un paso importante porque puede influir a varios niveles: legal, político, social, agrícola, científico, industrial y económico.

Un paso gigante para la investigación

“Es un paso gigante para los que estamos en la investigación y puede ser beneficioso para hacer *lobby* en la Cámara de Diputados” explicó a Planeta Futuro la abogada e investigadora paraguaya Lisette Hazeldine.

Ella es la redactora del primer proyecto de ley de autocultivo de Paraguay. Hazeldine escribió las palabras que [se hicieron ley en 2017](#) y que ha convertido a Paraguay en el único país del mundo donde el Estado debe suministrar gratuitamente aceite de cannabis a los pacientes que lo necesiten, aunque hasta ahora es letra muerta.

La también cofundadora del [Observatorio Paraguayo del Cannabis](#) y docente de la [Universidad del Pilar \(Paraguay\)](#) asegura que la decisión de la ONU servirá para “hacer entender a los diputados que no es un estupefaciente peligroso como ellos seguían sosteniendo en la última reunión de la Comisión de Lucha contra el Narcotráfico”. Y exclama: “Lo consideran una droga dura y sin ningún potencial médico. ¡Imagínate! ¡A ese nivel están ellos todavía!”.

La marihuana se usa en los sistemas de salud de [Estados Unidos \(1996\)](#), [Canadá \(1999\)](#), [Israel \(2001\)](#), [los Países Bajos \(2003\)](#), [Suiza \(2011\)](#), [la República Checa \(2013\)](#), [Australia \(2016\)](#) y [Alemania \(2017\)](#) y [la mayoría de la UE](#) para la epilepsia resistente, la fibromialgia, artritis, asma y glaucoma, y para el acompañamiento de la quimioterapia, el autismo o la ansiedad, entre otros, según el Observatorio Europeo de Drogas.

Desde 2015, Jamaica permite el autocultivo, portar unos 50 gramos y su uso para los religiosos rastafaris. Chile despenalizó el autocultivo y su consumo privado en 2016. La Agencia de Vigilancia Sanitaria de Brasil dejó de considerarla una droga en 2019, aunque se mantiene prohibida. En Argentina legalizaron el autocultivo en 2020 y ya existe una empresa estatal produciendo aceite de cannabis. Pero en Paraguay sigue siendo delito cultivarla. La pena es de 20 años de cárcel.

“Nosotras seguimos siendo criminalizadas”, dice Cynthia Farina, presidenta de [Mamá Cultiva](#), una organización sin fines de lucro que impulsa el uso del cannabis medicinal en Paraguay y en toda América Latina. Critican no poder plantar en sus propias casas y así poder sortear los carísimos precios de estos medicamentos en las farmacias. Ellas también fueron fundamentales para lograr que el Estado paraguayo deba proveer aceite medicinal de cannabis a quien lo necesite. Pero esa ley no logró el fin principal: el derecho a plantar en casa, como la menta, la ruda o la salvia.

Mientras casi toda América avanza en la regulación de la planta, las autoridades de Paraguay la mantienen prohibida y frenan también el acceso a las personas que la necesitan para vivir. Una de ellas es Verónica, que a los seis meses comenzó a sufrir convulsiones que duraban horas, cuenta su madre, Farina, la presidenta de Mama Cultiva. Tuvieron que internarla hasta 80 veces, dos de ellas en terapia intensiva. Una vez le indujeron un coma con respiración artificial para salvarla.

Su epilepsia resistía a todos los fármacos que le recetaban y que además la dejaban ausente, sin habla y le provocaron anorexia. Apenas podía caminar o agarrar objetos sola. Cuando Verónica tenía cinco años, sus padres pidieron ayuda a Mama Cultiva, y desde entonces, toma tres gotitas de aceite de cannabis a la mañana y tres a la noche. Hoy tiene 9 años, habla y va a la escuela, sus crisis se producen cada 15 días, se han reducido a cuatro o cinco segundos y solo mientras duerme, asegura su progenitora.

“Ni se da cuenta”, dice su madre. Llevan tres años sin necesidad de ir al hospital. Antes de probar el aceite de cannabis, los fármacos y las hospitalizaciones les costaban al menos 500 euros al mes, comenta la madre.

Édgar Martínez Sacoman fue condenado a cinco años de prisión por producir aceite medicinal al mismo tiempo que el Gobierno concedía la primera autorización para importar aceite medicinal al laboratorio Lasca-Scavone. Este vendía cada frasco a 1,8 millones de guaraníes, unos 300 dólares. Luego comenzó a producir su propio aceite y ahora vende un frasco de 50 mililitros, que sirve para dos semanas, por

624.750 guaraníes. Es casi un tercio del salario mínimo en un país donde 7 de cada 10 trabajadores gana en un mes ese sueldo o menos. Así, miles de personas se ven obligadas a la desobediencia civil para sobrevivir. Una tendencia que se repite en México.

“Ya no somos tan criminales. Entonces, así como a la marihuana ya no se la puede ver solo como droga peligrosa, tampoco a los presos por marihuana se les puede ver igual jurídicamente”, afirma el abogado y empresario paraguayo Juan Carlos Cabezudo, quien lleva tres años produciendo marihuana a gran escala para regalar a pacientes que la necesitan y que se ha autodenunciado en la Fiscalía, sin que le hayan detenido, con la finalidad de sentar un precedente y que más gente pueda hacerlo. Su intención es forzar un cambio en la política criminal.

Cabezudo también ha creado [una marca y una cooperativa](#) que busca desafiar al monopolio que se ha establecido en Paraguay aún antes de regularizarse del todo el cultivo de cannabis. “En Paraguay hay 400.000 familias que sufren la extrema pobreza, pero con un promedio de tres hectáreas de tierra, en ese espacio podrían plantar marihuana legal y ganar un dinero digno, generar impuestos, combatir los monocultivos de soja y la expansión del narcotráfico”, argumenta Cabezudo.

En Estados Unidos, la industria del cannabis prevé que [registrará 19.000 millones de dólares en ventas en 2020 – 16.000 millones de euros](#). Y 45.000 millones de dólares (37.000 millones de euros) para 2025. La recaudación en impuestos de esta industria superó los 1.040 millones de dólares (861 millones de euros) en 2018. Alrededor de 147 millones de personas en el mundo, el 2,5% de la población mundial, reconoce consumir cannabis, según la OMS. Datos que deberían servir para desmontar el tabú.

Este trabajo fue realizado con el apoyo de la beca de Nuevas Narrativas Sobre Drogas para América Latina de la Fundación Gabo.